

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การขออนุมัติให้ข้าราชการตำรวจซึ่งได้รับอันตรายเพราะเหตุปฏิบัติราชการ
ในหน้าที่ยังคงรับราชการอยู่ต่อไปตามพระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการ
ผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ พ.ศ. ๒๕๔๖^๑

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สปน.) มีหนังสือ ที่ นร ๐๑๐๒/๒๓๕ ลงวันที่
๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ ดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๖ ดาบตำรวจ ข. ผู้บังคับหมู่ ปฏิบัติหน้าที่งานป้องกัน
และปราบปราม สถานีตำรวจภูธรปะนาเระ จังหวัดปัตตานี ถูกคนร้ายลอบยิงในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่
ได้รับบาดเจ็บสาหัส เข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลปัตตานี โรงพยาบาลศูนย์ยะลา และโรงพยาบาลตำรวจ
ตามลำดับ แพทย์ผู้ตรวจรักษามีความเห็นว่า แขนซ้ายสูญเสียสภาพและสมรรถภาพในการเคลื่อนไหว
ข้อศอกซ้ายติดยึด และข้อมือซ้ายทั้งทำนิ้วหิ้วงอไม่สามารถใช้งานได้ปกติ (พิการ) ระหว่างพักรักษาตัว
ดาบตำรวจ ข. ได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาให้ลาป่วย ตั้งแต่วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๖ ถึงวันที่
๒๖ เมษายน ๒๕๔๗ เป็นระยะเวลา ๑๒๐ วัน (๘๔ วันทำการ) ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๗
ดาบตำรวจ ข. ได้กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการที่ต้นสังกัด โดยผู้บังคับบัญชาได้มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่
งานธุรการป้องกันปราบปรามประจำสถานีตำรวจภูธรปะนาเระ ซึ่งเหมาะสมกับสภาพร่างกาย ตามคำสั่ง
สถานีตำรวจภูธรปะนาเระ ที่ ๔๑๑/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

๒. สถานีตำรวจภูธรปะนาเระมีคำสั่งที่ ๔๒๐/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๘
แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าวแล้วเห็นว่า ดาบตำรวจ ข. ได้รับคำสั่งจาก
ผู้บังคับบัญชาให้ไปปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย เป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บสาหัส ดาบตำรวจ ข.
จึงมีบันทึกลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๙ แสดงความประสงค์สมัครใจรับราชการต่อไป แต่เนื่องจาก
ระยะเวลาล่วงเลยมานาน สถานีตำรวจภูธรปะนาเระไม่สามารถค้นหาหลักฐานบันทึกประจำวัน
ที่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ได้ จึงมีหนังสือ ที่ ตช ๐๐๒๔.(ปน.)๑๒/๒๙ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙
รับรองว่า ดาบตำรวจ ข. ได้กลับมาปฏิบัติหน้าที่งานธุรการป้องกันปราบปรามประจำสถานีตำรวจภูธร
ปะนาเระ ซึ่งเหมาะสมกับสภาพร่างกาย ตามคำสั่งสถานีตำรวจภูธรปะนาเระ ที่ ๔๑๑/๒๕๔๗ ลงวันที่
๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

๓. ตำรวจภูธร ภาค ๙ มีบันทึกข้อความ ที่ ๐๐๒๔.๑๑๓(๑)/๑๒๐๔ ลงวันที่
๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ เสนอสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) พิจารณากรณีดาบตำรวจ ข. ขอรับ
การสงเคราะห์ให้คงอยู่รับราชการ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๗ กรณีได้รับอันตรายจนเป็นเหตุ
ให้พิการเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เหตุที่ขอรับการสงเคราะห์ล่าช้าเนื่องจากเจ้าหน้าที่
ผู้รับผิดชอบได้โยกย้ายเพื่อปรับเปลี่ยนกำลังพลทุกปี ทำให้การรวบรวมเอกสารไม่ต่อเนื่อง รวมทั้ง
เหตุการณ์เกิดขึ้นมาเป็นระยะเวลานาน ต่อมาได้ตรวจสอบข้อมูลและประชุมติดตามแล้วพบว่า
ดาบตำรวจ ข. ยังได้รับสิทธิไม่ครบถ้วน จึงได้ดำเนินการรวบรวมเอกสารเพื่อขอรับสิทธิดังกล่าว

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๔/๑๙๑ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๙ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๔. สตช. มีบันทึกข้อความ ที่ ตช ๐๐๐๙.๒๒๕/๑๑๐๔ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๙ กราบเรียนนายกรัฐมนตรี ขอให้พิจารณาอนุมัติให้ดาบตำรวจ ช. คงอยู่รับราชการต่อไป เนื่องจากได้รับอันตรายจนเป็นเหตุให้พิการเพราะเหตุปฏิบัติหน้าที่ราชการอันเป็นเหตุจะต้องออกจากราชการตามมาตรา ๑๐๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ เพราะเหตุขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๔ (๒) แห่งกฎ ก.ตร. ว่าด้วยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎ ก.ตร. ว่าด้วยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นข้าราชการตำรวจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะกลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยผู้บังคับบัญชาพิจารณาแล้วเห็นว่า ดาบตำรวจ ช. ยังสามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการอื่นใดที่เหมาะสมได้ จึงมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่งานธุรการป้องกันปราบปรามประจำสถานีตำรวจภูธรปะนาละ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพร่างกาย ประกอบกับดาบตำรวจ ช. สมควรคงอยู่รับราชการต่อไปตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ พ.ศ. ๒๕๔๖

๕. สำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีนี้เป็นการขอรับการสงเคราะห์ให้คงอยู่รับราชการย้อนหลังซึ่งกรมบัญชีกลางเคยให้ความเห็นตามหนังสือ ที่ กค ๐๔๐๘.๓/๖๘๗๘ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ไว้ว่า แม้พระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการฯ จะมีได้กำหนดระยะเวลาให้อำนาจของรัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาให้ข้าราชการที่ทุพพลภาพหรือพิการสามารถรับราชการต่อไปได้ ในลักษณะที่ร่างกายของข้าราชการรายนั้นเข้าข่ายที่จะต้องออกจากราชการแล้ว นายกรัฐมนตรีในฐานะรัฐมนตรีเจ้าสังกัดจึงต้องใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติดังกล่าวในการพิจารณาสั่งการโดยเร็วที่สุดที่จะสามารถกระทำได้เพื่อให้ข้าราชการรายอื่นมาปฏิบัติราชการในตำแหน่งแทน และข้าราชการที่ทุพพลภาพหรือพิการสามารถไปปฏิบัติราชการในตำแหน่งหน้าที่อื่นได้ กองกฎหมายและระเบียบกลางได้จัดทำความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณากราบเรียนนายกรัฐมนตรี ผ่านรองนายกรัฐมนตรี (นายทรงศักดิ์ ทองศรี) ซึ่งได้รับมอบหมายและมอบอำนาจให้กำกับการบริหารราชการและสั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีในงานของ สปน. เพื่อพิจารณาสั่งการอนุมัติให้ดาบตำรวจ ช. คงอยู่รับราชการตั้งแต่วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันที่กลับมาปฏิบัติราชการ ตามข้อเสนอของ สตช.

๖. รองนายกรัฐมนตรี (นายทรงศักดิ์ ทองศรี) ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการฯ บัญญัติให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดอาจสั่งให้ข้าราชการที่ได้รับอันตรายจากการปฏิบัติหน้าที่จนตกเป็นผู้ทุพพลภาพหรือพิการอันเป็นเหตุต้องออกจากราชการตามกฎหมาย ไปรับราชการในตำแหน่งหน้าที่อื่น หากเห็นว่าข้าราชการผู้นั้นยังอาจปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งนั้นได้ และข้าราชการผู้นั้นประสงค์จะรับราชการต่อไป แม้กฎหมายดังกล่าวจะไม่ได้กำหนดระยะเวลาการใช้อำนาจของรัฐมนตรีเจ้าสังกัดในการพิจารณาให้ข้าราชการที่ทุพพลภาพหรือพิการสามารถรับราชการต่อไปได้ในลักษณะที่ร่างกายของข้าราชการผู้นั้นอยู่ในข่ายที่จะต้องออกจากราชการก็ตาม แต่รัฐมนตรีเจ้าสังกัดต้องใช้อำนาจพิจารณาสั่งการโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ เพื่อให้ข้าราชการรายอื่นมาปฏิบัติราชการในตำแหน่งแทน และให้ข้าราชการที่ทุพพลภาพหรือพิการไปปฏิบัติราชการในตำแหน่งหน้าที่อื่นได้ การที่ดาบตำรวจ ช. ปลอยพลละเลยจนล่วงเลยมากกว่า ๒๒ ปี จึงมายื่นขอรับการสงเคราะห์โดยอ้างเหตุมีการแต่งตั้งย้ายเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบบ่อยครั้งเป็นเหตุล่าช้าซึ่งถือเป็นระยะเวลาเกินสมควรแก่การพิจารณาสั่งการของรัฐมนตรีเจ้าสังกัดตามหลักความสมควรเหตุผลและการที่ไม่ยื่นขอรับการสงเคราะห์ตั้งแต่วินาทีกลับมาปฏิบัติราชการ (๒๗ เมษายน ๒๕๔๗) เป็นเหตุให้ไม่มีผู้มาดำรงตำแหน่งทดแทน ทำให้ทางราชการสูญเสียประโยชน์ ประกอบกับพยานหลักฐานประกอบการพิจารณาก็เป็นเอกสารที่ได้

จัดทำขึ้นใหม่ ปัจจุบันข้าราชการดังกล่าวได้กลับมาปฏิบัติราชการในหน้าที่อื่นอยู่แล้ว การขอรับการสงเคราะห์จึงมีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อให้ได้สิทธิในการได้รับเงินบำนาญพิเศษเท่านั้น ไม่สอดคล้องเป็นไปตามความเห็นของกรมบัญชีกลางตามนัยหนังสือ ที่ กค ๐๔๐๘.๓/๖๘๗๘ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ประกอบกับการใช้อำนาจตามมาตราดังกล่าวของรัฐมนตรีเจ้าสังกัดก็เป็นดุลพินิจไม่ใช่สิทธิตามกฎหมาย การปฏิบัติราชการในลักษณะเช่นนี้ยังไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน เพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องในเรื่องดังกล่าวจึงให้ สปน. หรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง นายกรัฐมนตรีจะพิจารณาอนุมัติให้ ดาบตำรวจ ข. ซึ่งได้รับอันตรายหรือป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการให้คงอยู่รับราชการในตำแหน่งอื่น ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการฯ โดยให้มีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันที่กลับมาปฏิบัติราชการได้หรือไม่

ประเด็นที่สอง หากกรณีตามประเด็นที่หนึ่งนายกรัฐมนตรีไม่อาจใช้ดุลพินิจพิจารณาอนุมัติให้ดาบตำรวจ ข. คงอยู่รับราชการย้อนหลังได้ตามพระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการฯ การมอบหมายให้ ดาบตำรวจ ข. ปฏิบัติหน้าที่งานธุรการป้องกันปราบปรามประจำสถานีตำรวจภูธรปะนาละ ตามคำสั่งสถานีตำรวจภูธรปะนาละ ที่ ๔๑๑/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ มีผลบังคับใช้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) พิจารณาข้อหาหรือของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง นายกรัฐมนตรีจะพิจารณาอนุมัติให้ ดาบตำรวจ ข. ซึ่งได้รับอันตรายหรือป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการให้คงอยู่รับราชการในตำแหน่งอื่นตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยให้มีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันที่กลับมาปฏิบัติราชการได้หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการฯ มีวัตถุประสงค์ในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการซึ่งมาตรา ๕^๒ บัญญัติให้ข้าราชการผู้ใดได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการในหน้าที่ หรือถูกประทุษร้ายเพราะเหตุกระทำการตามหน้าที่ ให้ผู้นั้นได้รับการสงเคราะห์ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยต้องแสดงรายงานแพทย์ที่ทางราชการรับรองตามความหมายของกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กับรายงานแสดงเหตุที่ต้องรับอันตรายหรือการป่วยเจ็บหรือถูกประทุษร้าย และมาตรา ๘^๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว บัญญัติว่า ถ้าอันตรายหรือการป่วยเจ็บ หรือการถูกประทุษร้ายอันเกิดจาก

^๒ มาตรา ๕ ข้าราชการผู้ใดได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการในหน้าที่ หรือถูกประทุษร้ายเพราะเหตุกระทำการตามหน้าที่ ให้ผู้นั้นได้รับการสงเคราะห์ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

การขอรับการสงเคราะห์ต้องแสดงรายงานแพทย์ที่ทางราชการรับรองตามความหมายของกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กับรายงานแสดงเหตุที่ต้องรับอันตรายหรือการป่วยเจ็บหรือถูกประทุษร้ายนั้นด้วย

^๓ มาตรา ๘ ถ้าอันตรายหรือการป่วยเจ็บ หรือการถูกประทุษร้ายอันเกิดจากกรณีดังกล่าวในมาตรา ๕ ทำให้ข้าราชการผู้ใดตกเป็นผู้ทุพพลภาพหรือพิการ อันเป็นเหตุจะต้องออกจากราชการตามกฎหมายระเบียบ หรือข้อบังคับที่ใช้อยู่ หากรัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาเห็นว่าข้าราชการผู้นั้นยังอาจปฏิบัติหน้าที่ราชการอื่นใดที่เหมาะสมได้และเมื่อข้าราชการผู้นั้นประสงค์จะรับราชการต่อไป รัฐมนตรีเจ้าสังกัดจะสั่งให้ข้าราชการผู้นั้นไปรับราชการในตำแหน่งหน้าที่อื่นก็ได้

กรณีดังกล่าวในมาตรา ๕^๔ ทำให้ข้าราชการผู้ใดตกเป็นผู้ทุพพลภาพหรือพิการ อันเป็นเหตุจะต้องออกจากราชการตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับที่ใช้อยู่ หากรัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาเห็นว่า ข้าราชการผู้นั้นยังอาจปฏิบัติหน้าที่ราชการอื่นใดที่เหมาะสมได้และเมื่อข้าราชการผู้นั้นประสงค์จะรับราชการต่อไป รัฐมนตรีเจ้าสังกัดจะสั่งให้ข้าราชการผู้นั้นไปรับราชการในตำแหน่งหน้าที่อื่นก็ได้

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ดาบตำรวจ ช. ได้รับอันตรายจนเป็นเหตุให้ทุพพลภาพ เพราะเหตุปฏิบัติราชการ เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๖ โดยแพทย์ผู้ตรวจรักษาจากโรงพยาบาลปัตตานี โรงพยาบาลศูนย์ยะลา และโรงพยาบาลตำรวจ มีความเห็นว่า แขนซ้ายเสียสภาพและสมรรถภาพ ในการเคลื่อนไหว ข้อศอกซ้ายติดยึด และมือซ้ายทั้งห้านิ้วหักงอ ทำให้ไม่สามารถใช้งานได้ปกติ (พิการ) จากนั้นดาบตำรวจ ช. ได้กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการที่ต้นสังกัดเมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๗ โดยผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรปะนาเระได้ออกคำสั่งสถานีตำรวจภูธรปะนาเระ ที่ ๔๑๑/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ มอบหมายให้ดาบตำรวจ ช. ปฏิบัติหน้าที่งานธุรการป้องกันปราบปราม ประจำสถานีตำรวจภูธรปะนาเระ ซึ่งเหมาะสมกับสภาพร่างกาย คำสั่งมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ของ สถานีตำรวจภูธรปะนาเระดังกล่าวเป็นการบริหารงานภายในองค์กรซึ่งผู้บังคับบัญชาสามารถกระทำได้ เพื่อให้การปฏิบัติราชการเกิดความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นคนละกรณีกับการพิจารณา ให้ความสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บ เพราะเหตุปฏิบัติราชการฯ ที่จะต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดต่อไป

ในส่วนของการพิจารณาให้ความสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติสงเคราะห์ ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการฯ นั้น มาตรา ๔^๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว กำหนดนิยาม “รัฐมนตรีเจ้าสังกัด” ให้หมายความรวมถึงผู้บังคับบัญชาหรือ ผู้กำกับดูแลส่วนราชการที่ไม่สังกัดกระทรวงหรือทบวง และมาตรา ๖^๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ บัญญัติให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการมีฐานะเป็น นิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ดังนั้น นายกรัฐมนตรีจึงเป็นรัฐมนตรีเจ้าสังกัด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติให้ดาบตำรวจ ช. ไปรับราชการ ตำแหน่งหน้าที่อื่นได้ตามมาตรา ๘^๗ แห่งพระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือ การป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการฯ

สำหรับประเด็นปัญหาว่า นายกรัฐมนตรีจะสั่งให้ดาบตำรวจ ช. คงอยู่รับราชการ ในตำแหน่งหน้าที่อื่น โดยให้คำสั่งมีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันที่ ดาบตำรวจ ช. กลับมาปฏิบัติราชการได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการ ผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการฯ มิได้กำหนดระยะเวลาว่ารัฐมนตรี

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒ ข้างต้น

^๕ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้าราชการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งรับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณ ประเภทเงินเดือน แต่ไม่รวมถึงข้าราชการส่วนท้องถิ่น

“รัฐมนตรีเจ้าสังกัด” หมายความว่า หมายความรวมถึงผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลส่วนราชการที่ไม่สังกัด กระทรวงหรือทบวง

^๖ มาตรา ๖ สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชา ของนายกรัฐมนตรีและมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

^๗โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓ ข้างต้น

เจ้าสังกัดจะต้องใช้อำนาจตามมาตรา ๘^๘ ภายในระยะเวลาเท่าใด เนื่องจากกฎหมายประสงค์จะให้ ความสงเคราะห์แก่ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือป่วยเจ็บหรือถูกประทุษร้ายเพราะเหตุปฏิบัติ ราชการอันเป็นการช่วยเหลือตามหลักคุณธรรมและมนุษยธรรมที่ดีเพื่อให้ข้าราชการผู้นั้นมีสิทธิ ได้รับบำนาญพิเศษเมื่อข้าราชการผู้นั้นออกจากราชการ ประกอบกับการที่นายกรัฐมนตรีในฐานะ รัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาอนุมัติให้ดาบตำรวจ ช. คงอยู่รับราชการ เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล จึงเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕^๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งมาตรา ๓๙^{๑๐} วรรคหนึ่งและวรรคสอง (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดว่า ในการออกคำสั่งทางปกครอง เจ้าหน้าที่อาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ได้เท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยสามารถ กำหนดเงื่อนไขให้สิทธิหรือภาระหน้าที่เริ่มมีผลหรือสิ้นสุด ณ เวลาใดเวลาหนึ่งได้ตามความเหมาะสมแก่กรณี จึงเห็นได้ว่า เจ้าหน้าที่อาจออกคำสั่งทางปกครองโดยกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ในคำสั่งทางปกครองได้ โดยอาจกำหนดเงื่อนไขเริ่มมีผลหรือเงื่อนไขสิ้นสุด ณ เวลาใดเวลาหนึ่งไว้ในคำสั่งทางปกครองนั้นได้ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ประสงค์จะออกคำสั่งทางปกครองโดยกำหนดเงื่อนไขเริ่มมีผลโดยให้มีผล ก่อนวันที่ออกคำสั่ง จึงสามารถกระทำได้ในกรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ของกฎหมาย โดยต้องไม่ทำให้เสียสิทธิหรือไม่รอนสิทธิของผู้รับคำสั่งทางปกครอง ซึ่งการจะมี คำสั่งย้อนหลังจะต้องพิจารณาจากความจำเป็นตามข้อเท็จจริงเป็นรายกรณีไป ทั้งนี้ เป็นไปตาม แนวความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องเสร็จที่ ๖๓๘/๒๕๕๖^{๑๑}

^๘ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓ ข้างต้น

^๙ มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล ในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับ จดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

ฯลฯ

ฯลฯ

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคล ซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบ ให้ใช้อำนาจทางปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้น ในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐหรือไม่ก็ตาม

^{๑๐} มาตรา ๓๙ การออกคำสั่งทางปกครองเจ้าหน้าที่อาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ได้เท่าที่จำเป็นเพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย เว้นแต่กฎหมายจะกำหนดข้อจำกัดดุลพินิจเป็นอย่างอื่น

การกำหนดเงื่อนไขตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงการกำหนดเงื่อนไขในกรณีดังต่อไปนี้ ตามความเหมาะสมแก่กรณีด้วย

(๑) การกำหนดให้สิทธิหรือภาระหน้าที่เริ่มมีผลหรือสิ้นสุด ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๑} บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การให้ข้าราชการไปปฏิบัติงานในตำแหน่ง รองเลขาธิการคุรุสภาโดยนับเวลาเหมือนเต็มเวลาราชการ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๘๘๗ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ดังนั้น นายกรัฐมนตรีในฐานะรัฐมนตรีเจ้าสังกัดจึงมีดุลพินิจที่จะพิจารณาอนุมัติให้ดาบตำรวจ ช. คงอยู่รับราชการ โดยให้มีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันที่กลับมาปฏิบัติราชการได้ตามมาตรา ๓๙^{๑๒} วรรคสอง (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ทั้งนี้ เป็นไปตามแนวความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในเรื่องเสร็จที่ ๑๕๒๒/๒๕๖๕^{๑๓}

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีข้อสังเกตว่า แม้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะมีได้เสนอเรื่องให้นายกรัฐมนตรีในฐานะรัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาโดยเร็ว ก็เป็นความบกพร่องหรือความล่าช้าในการดำเนินการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่ก็ไม่อาจนำมาเป็นเหตุแห่งการปฏิเสธการสงเคราะห์ข้าราชการที่ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บหรือถูกประทุษร้ายจนตกเป็นผู้ทุพพลภาพหรือพิการจากการปฏิบัติหน้าที่ได้ อย่างไรก็ตามการสงเคราะห์ข้าราชการตามกฎหมายดังกล่าวก็ไม่ควรเกิดความล่าช้าเกินสมควร สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงสมควรที่จะกำชับให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเร่งรัดดำเนินการเพื่อให้มีการเสนอเรื่องต่อนายกรัฐมนตรีในฐานะรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า

ประเด็นที่สอง หากนายกรัฐมนตรีไม่อาจใช้ดุลพินิจพิจารณาอนุมัติให้ดาบตำรวจ ช. คงอยู่รับราชการย้อนหลังได้ตามพระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการฯ การปฏิบัติหน้าที่ของดาบตำรวจ ช. นับแต่วันที่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการที่ต้นสังกัด เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๗ และผู้บังคับบัญชาได้มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่งานธุรการป้องกันปราบปรามประจำสถานีตำรวจภูธรปะนาละ ตามคำสั่งสถานีตำรวจภูธรปะนาละที่ ๔๑๑/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ จนถึงปัจจุบันนั้น คำสั่งมอบหมายการปฏิบัติงานดังกล่าวถือว่ามิผลบังคับใช้หรือไม่ เห็นว่า เมื่อได้ให้ความเห็นในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า นายกรัฐมนตรีในฐานะรัฐมนตรีเจ้าสังกัดมีดุลพินิจพิจารณาอนุมัติให้ดาบตำรวจ ช. คงอยู่รับราชการ โดยให้มีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันที่กลับมาปฏิบัติราชการได้ จึงไม่จำเป็นต้องให้ความเห็นในประเด็นนี้

(นายพนพล เกียรติฤกษ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๖๙

^{๑๒} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๐ ข้างต้น

^{๑๓} บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การอนุญาตให้ปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำที่ได้ปลูกสร้างไปก่อนได้รับอนุญาต ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๑/๒๖๔ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๕ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี